

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 06 0 K 008875 17 Kž
Sarajevo, 28.03.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Mujanović Ismete kao predsjednice vijeća, Radošević Sonje i Pavlović Slavka kao članova vijeća, uz sudjelovanje Šeta Mevlide kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog P. A. zbog krivičnog djela Pronevjera u službi iz člana 384. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja optuženog P. A., izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku 06 0 K 008875 16 K od 21.03.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.03.2019. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Mutevelić Nermine, optuženog P. A. i njegovog branitelja D. M., advokata iz B., donio je

RJEŠENJE

Žalba branitelja optuženog P. A. se djelimično uvažava, pa se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 008875 16 K od 21.03.2017. godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

OBRAZLOŽENJE

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 008875 16 K od 21.03.2017. godine, optuženi P. A. je oglašen krivim zbog krivičnog djela Pronevjera u službi iz člana 384. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), pa ga je sud na osnovu navedene zakonske odredbe i na osnovu članova 42., 43., 49. i 50. stav 1. tačka b) KZ FBiH osudio na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. Istom presudom na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi je obavezan da oštećenom „O. M.“ d.o.o. B. nadoknadi pričinjenu materijalnu štetu u iznosu od ...,.. KM u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude. Na osnovu člana 202. stav 1. ZKP FBiH u vezi sa članom 199. ZKP FBiH, određeno je da troškove krivičnog postupka snosi optuženi i to na ime paušala suda u iznosu od ...,.. KM, dok će visina ostalih troškova krivičnog postupka biti naknadno određena posebnim rješenjem predsjednice vijeća.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio branitelj optuženog P. A., advokat D. M. iz B., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona, odluke o kazni i troškovima krivičnog postupka te, kako navodi u žalbi, zbog odluke o naknadi štete, s prijedlogom da se

pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se pobijana presuda preinači tako što će se optuženi osloboditi od optužbe.

Kantonalni tužitelj iz Travnika je podnio odgovor na žalbu branitelja optuženog sa prijedlogom da se ta žalba odbije kao neosnovana.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T06 0 KTKŽ 0006899 17 od 22.09.2017. godine predložila da se žalba branitelja optuženog P. A. odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća ovog suda koja je održana u smislu člana 319. stav 1. ZKP FBiH, branitelj optuženog je u cijelosti ostao kod osnova, navoda i prijedloga iz žalbe, dok je optuženi izjavio da u cijelosti prihvata navode svog branitelja. Federalna tužiteljica je ostala kod navoda i prijedloga iz podneska od 22.09.2017. godine.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, pa je, imajući u vidu i navode iz odgovora na žalbu, odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, branitelj optuženog P. A. u žalbi navodi da je izreka pobijane presude nerazumljiva jer u izreci nije navedeno na temelju kojih zakona i općih akata je optuženi imao svojstvo menadžera i koje odredbe zakona ili općih akata oštećene je optuženi povrijedio.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog su osnovani.

Iz izreke pobijane presude slijedi da je optuženi P. A. oglašen krivim za krivično djelo Pronevjera u službi iz člana 384. stav 3. KZ FBiH, tako što je kao odgovorna osoba u svojstvu menadžera, prodaje ulja i maziva u preduzeću „O. M.“ d.o.o. B., u vremenskom periodu od januara do oktobra ... godine, u namjeri da sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist sukcesivno prisvajao novac koji mu je u više navrata isplaćen na blagajni preduzeća u vidu akontacije za poslove koje je obavljao, a koji novac nije opravdao odgovarajućom dokumentacijom niti je isti vratio u blagajnu, pa je na taj način prisvojio novac u ukupnom iznosu od KM, na koji način je sebi u tom iznosu pribavio protivpravnu imovinsku korist i ujedno ošteti preduzeće „O. M.“ d.o.o. B. i M. M. kao suvlasnika preduzeća. Međutim, prema odredbi člana 384. stav 1. KZ FBiH, krivično djelo Pronevjera u službi čini onaj ko s ciljem da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji novac, vrijednosne papire ili druge pokretnine koje su mu povjerene u službi ili uopće na radu u institucijama u Federaciji. Imajući u vidu navedenu zakonsku odredbu, za postojanje ovog krivičnog djela nužno je da je izvršeno prisvajanje novca, vrijednosnih papira ili druge pokretnine koje su optuženom povjerene u službi ili uopće na radu u institucijama u Federaciji, a činjenični opis krivičnog djela u izreci pobijane presude ne sadrži činjenice i okolnosti neophodne da se utvrdi postojanje tog zakonskog obilježja, te je usljed toga izreka presude nerazumljiva jer ne sadrži sve što je potrebno da se djelo optuženog odredi. S druge strane, u činjeničnom opisu se navodi da je optuženi postupao kao odgovorna osoba (što je bitno obilježje krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 1. KZ FBiH), te da nije novac koji mu je isplaćen opravdao odgovarajućom dokumentacijom i

da nije novac vratio u blagajnu, ali, kako se osnovano ukazuje žalbom branitelja optuženog, u izreci presude ne navode se odredbe zakona ili općih akata na temelju kojih je optuženi bio dužan da vrati taj novac, ili činjenice i okolnosti iz kojih takva obaveza optuženog proizilazi. Ovo pogotovo kada se ima u vidu da se u činjeničnom opisu navodi da mu je novac isplaćen kao akontacija za poslove koje je obavljao. Stoga se osnovano žalbom branitelja optuženog ukazuje da je izreka presude nerazumljiva i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, branitelj u žalbi navodi da je nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke nezakonit dokaz jer je isti sačinjen na 14 kopija naloga blagajne koji su, kako branitelj smatra, falsifikati a da su originali tih naloga pribavljeni protivno odredbi člana 71. ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog nisu osnovani.

Prije svega, okolnost da je nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke sačinjen na kopijama 14 naloga blagajne, sama po sebi, ne znači da je taj dokaz nezakonit u smislu odredbe člana 11. stav 2. ZKP FBiH, i da se na takvom dokazu ne može zasnivati sudska odluka. Naime, odredbom člana 289. stav 3. ZKP FBiH je propisano između ostalog, da se može koristiti kao dokaz i kopija koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original. Branitelj optuženog ne tvrdi da sadržina tih naloga u kopijama ne odgovara sadržini originala naloga blagajne, osim što iznosi ničim potkrijepljene navode da se, po mišljenju odbrane, radi o falsifikatima. Stoga, ovaj sud nalazi da nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH i da se nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke ne može smatrati nezakonitim dokazom iz navedenih razloga. Nadalje, okolnost da su originali naloga blagajne u toku postupka predati sudu od strane tužitelja sa ciljem da se utvrdi da su kopije tih naloga na osnovu kojih je vršeno vještačenje po vještaku finansijske struke vjerne originalu, a nakon što je iste tužitelj preuzeo od A. M. (knjigovođa) ne znači da je povrijeđena odredba člana 71. ZKP FBiH. Osim toga, ni sam branitelj u žalbi ne iznosi razloge zašto bi bila u konkretnom slučaju primjenjiva odredba člana 71. ZKP FBiH, prema kojoj sud izdaje naredbu za pretresanje, niti obrazlaže u žalbi zbog čega bi navedeno bilo od uticaja na zakonitost nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke, tim prije što iz stanja spisa slijedi da su originali naloga blagajne korišteni samo radi utvrđivanja da su kopije naloga vjerne originalu.

Branitelj optuženog u žalbi navodi da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka jer je pobijanu presudu temeljio i na grafološkom vještačenju koje je provedeno u predmetu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 005959 08 P, iako taj spis prvostepeni sud nije imao kao dokaz u ovom krivičnom predmetu, nakon što je odbio prijedlog odbrane da se pribavi taj spis.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog P. A. su osnovani.

Jedno od osnovnih načela krivičnog postupka je načelo neposrednosti prema kojem se sve činjenice i svi dokazi koji služe kao osnov za donošenje sudske odluke moraju izvesti pred sudom. U konkretnom slučaju, iz zapisnika o glavnom pretresu od 16.02.2017.

godine, (strana 20.) slijedi da je prvostepeni sud odbio prijedlog odbrane da se pribavi kao dokaz spis Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 005959 08 P, uz obrazloženje da to nema veze sa predmetom optužbe. Međutim, iz obrazloženja pobijane presude (strana 19.) slijedi da je prvostepeni sud zasnivao svoju presudu i na dokazu (grafološkom vještačenju) koje je provedeno u predmetu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 005959 08 P, tako što je samo izvršio uvid u presude Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 005959 08 P od 15.03.2011. godine i Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 46 0 P 005959 11 Gž od 21.03.2012. godine, donesene u tom parničnom postupku po tužbi tužitelja „O. M.“ d.o.o. B. protiv tuženog – u ovom predmetu optuženog, te utvrdio činjenicu da se na predmetnim nalozima nalaze potpisi optuženog. Dakle, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud pri donošenju činjeničnih zaključaka imao u vidu i rezultate grafološkog vještačenja, iako taj dokaz nije proveden na glavnom pretresu niti je na glavnom pretresu saslušan vještak grafolog. Iz navedenih razloga, prvostepeni sud je nepravilno primijenio odredbu člana 296. stav 1. ZKP FBiH, i učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH jer je to moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude. Pored navedenog, u ovakvoj situaciji, optuženom nije bilo omogućeno da raspravlja o tom dokazu jer isti nije proveden na glavnom pretresu, pa je povrijeđeno i pravo na odbranu optuženog i učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, kako se to osnovano žalbom branitelja optuženog ukazuje.

Nadalje, iz stanja spisa slijedi da su u toku postupka provedeni dokazi odbrane između ostalog i ispitivanjem svjedoka K. A. i B. A.. Međutim, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud iznio sadržinu iskaza ovih svjedoka, a da pri tome ove dokaze odbrane nije cijenio kako pojedinačno tako i u vezi sa ostalim dokazima. Odredbom člana 296. stav 2. ZKP FBiH je propisano da je sud dužan cijiniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana. Kako je, u konkretnom slučaju, prvostepeni sud propustio cijiniti navedene dokaze pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, slijedi da prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude nije pravilno primijenio odredbu člana 296. stav 2. ZKP FBiH, a to je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, kako se to osnovano žalbom branitelja optuženog ukazuje, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH.

Ovaj sud primjećuje da se žalbom branitelja optuženog ističe i niz drugih prigovora koji su označeni kao bitna povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH. Međutim, kako se, prema sadržini tih prigovora, zapravo radi o osporavanju činjeničnih zaključaka prvostepenog suda, jer se oni odnose na analizu i ocjenu vjerodostojnosti dokaza optužbe koja je, po stanovištu žalbe, u prvostepenoj presudi pogrešna, isti se nisu mogli uzeti u razmatranje, budući da je utvrđeno da su učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

Stoga je ovaj sud, na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženog P. A., pobijanu presudu ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Kako je pobijana presuda djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženog ukinuta zbog navedenih bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, to se ovaj sud nije upuštao u ocjenu žalbenih prigovora branitelja koji se odnose na druge žalbene osnove.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će otkloniti bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano ovim rješenjem, ponoviti sve do sada provedene dokaze, izvesti i druge dokaze za kojima se ukaže potreba, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih relevantnih činjenica i dokaza, moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Šeta Mevlida,s.r.

Predsjednica vijeća
Mujanović Ismeta,s.r.